

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów 9

Wprowadzenie 13

CZĘŚĆ I

Konceptualizacja pojęcia i ewolucja europejskich partii politycznych

Rozdział I. Znaczenia nadawane pojęciu „partia” oraz różne podejścia w badaniach nad partiami 37

1. Ewolucja partii politycznych i zmiana zakresu znaczeniowego pojęcia „partia” 39

2. Współczesne orientacje w badaniach nad partiami 45

2.1. Orientacja funkcjonalna oraz jej krytyka 46

2.2. Orientacja strukturalna 49

2.3. Partie polityczne w teorii racjonalnego wyboru 54

2.3.1. Adaptacja teorii racjonalnego wyboru do analizy partii politycznych 54

2.3.2. Orientacja rynkowa w badaniach nad partiami 55

2.3.3. Teoria mocodawca-agent w badaniach nad partiami 57

3. Partie polityczne jako organizacje wielopoziomowe 59

3.1. Pojęcie partii wielopoziomowej 59

3.2. Wielopoziomowy kontekst instytucjonalny 62

3.3. Obszary potencjalnych konfliktów wewnątrz wielopoziomowych struktur partyjnych 65

3.4. Badanie relacji pomiędzy różnymi poziomami struktur partii wielopoziomowej 67

4. Podsumowanie 70

Rozdział II. Geneza, rozwój oraz uwarunkowania prawne funkcjonowania europejskich partii politycznych 72

1. Triada partyjna funkcjonująca na płaszczyźnie europejskiej 73

1.1. Partie krajowe z państw członkowskich Unii Europejskiej 74

1.2. Grupy polityczne w Parlamencie Europejskim 75

1.3. Pozaparlamentarne transnarodowe federacje partii politycznych 78

2. Czynniki warunkujące powstanie i rozwój europartii 81

3. Wpływ instytucjonalizacji prawnej na powstanie i ewolucję europartii 85

3.1. Wprowadzenie powszechnych wyborów do Parlamentu Europejskiego 85

3.2. Traktat z Maastricht i próba przyjęcia rozporządzenia o europartiach 88

3.3. Traktat z Nicei, rozporządzenie o europartiach z 2003 roku oraz jego nowelizacja z 2007 roku 90

3.4. Traktat z Lizbony oraz projekt nowego rozporządzenia o europartiach z 2012 roku 94

4. Europartie i eurofundacje – definicje prawne, finansowanie i perspektywy rozwoju w kontekście

- dalszych zmian w prawie Unii Europejskiej 100
- 4.1. Definicja i weryfikacja europartii 100
- 4.2. Finansowanie europartii 103
- 4.3. Definicja, weryfikacja i finansowanie eurofundacji 106
- 4.4. Perspektywy rozwoju europartii pod wpływem zmian i propozycji zmian w prawie Unii Europejskiej 109
 - 4.4.1. Możliwości rozwoju pod wpływem zmian wprowadzonych do traktatu z Lizbony 109
 - 4.4.2. Najważniejsze zmiany proponowane w projekcie rozporządzenia o europartiach z 2012 roku 111
 - 4.4.3. Plany utworzenia ogólnoeuropejskiego okręgu wyborczego 113

5. Podsumowanie 115

Rozdział III. Europejskie partie polityczne w kontekście różnych definicji partii i orientacji w badaniach nad partiami 117

- 1. Europartie a definicje partii oraz zmiany zachodzące we współczesnych partiach politycznych 117
- 2. Europartie a różne orientacje w badaniach nad partiami 123
- 3. Badanie europartii przez pryzmat wielopoziomowości 129
 - 3.1. Unia Europejska jako wielopoziomowy system polityczny 129
 - 3.2. Koncepcja multi-level governance (MLG) 134
 - 3.3. Europeizacja partii politycznych 137
 - 3.4. Wielopoziomowość jako punkt wyjścia do badania europartii 139
- 4. Podsumowanie 142

CZĘŚĆ II

Struktury organizacyjne i funkcje europejskich partii politycznych

Rozdział IV. Członkostwo i struktury europejskich partii politycznych 147

- 1. Badanie europartii na podstawie ich dokumentów 147
- 2. Dotychczasowe badania nad strukturami europartii 151
- 3. Członkostwo w europejskich partiach politycznych 154
 - 3.1. Członkostwo zbiorowe 156
 - 3.2. Członkostwo indywidualne 161
 - 3.3. Członkostwo wielopoziomowe 168
- 4. Zarys struktur organizacyjnych europartii 171
 - 4.1. Organy decyzyjne 176
 - 4.2. Organy kierowniczo-wykonawcze i kierownicze 179

5. Podsumowanie 183

Rozdział V. Integracja wertykalna europartii oraz ich relacje z partiami krajowymi 185

1. Zastosowanie koncepcji integracji wertykalnej, wpływu i autonomii do badania europartii 185

2. Integracja wertykalna poszczególnych europartii 189

2.1. Formalne uznanie partii krajowych za składniki europartii 189

2.2. Wspólne członkostwo 191

2.3. Wspólna struktura zarządzania 192

3. Wpływ partii krajowych na struktury europartii 193

3.1. Wskaźniki wpływu partii krajowych na struktury europartii 193

3.2. Reprezentacja partii krajowych w organach europartii 198

3.3. Sposób podejmowania decyzji w europartiach 205

4. Autonomia partii krajowych i przykłady jej ograniczania 207

4.1. Autonomia partii krajowych na podstawie statutów europartii 208

4.2. Przykłady ograniczania autonomii partii krajowych w praktyce 210

5. Podsumowanie 215

Rozdział VI. Funkcje europejskich partii politycznych 218

1. Klasyczne katalogi funkcji partii politycznych i charakterystyka głównych obszarów działania 219

2. Europartie a funkcja społeczna 225

2.1. Reprezentowanie, agregowanie i artykułowanie interesów w Unii Europejskiej 227

2.2. Mobilizowanie do uczestnictwa i kształtowanie poglądów 234

3. Europartie a funkcja rządzenia 240

3.1. Obsadzanie stanowisk 240

3.2. Wpływanie na treść polityki 245

4. Europartie a funkcja organizacyjna 253

4.1. Rozwój struktur organizacyjnych europartii 254

4.2. Włączanie członków w proces decyzyjny europartii 255

5. Inne funkcje europartii 258

6. Podsumowanie 260

Zakończenie 263

Summary 275

Wykaz rysunków 283

Wykaz tabel 283

Wykaz wykresów 283

Bibliografia 285

Aneksy 313